

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОНБАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ГОРЛІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІНОЗЕМНИХ МОВ**

КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

СИЛАБУС

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта (Українська мова і література)
Освітня програма	Середня освіта (Українська мова і література). Психологія
Форма навчання	денна
Курс	I
Семестр	I

ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол засідання
кафедри української філології

28.08.2019 № 1

Бахмут 2019

ЗМІСТ

1.	Відомості про розробників і науково-педагогічних працівників, які викладають навчальну дисципліну	3
2.	Мета, завдання, передумови вивчення навчальної дисципліни	3
3.	Предметні компетентності та результати навчання	4
4.	Місце навчальної дисципліни в структурі освітньої програми	5
5.	Опис навчальної дисципліни	5
6.	Обсяг, методики і технології викладання дисципліни	6
6.1.	Анотація програми навчальної дисципліни	6
6.2.	Основні модулі навчальної дисципліни	7
6.3.	Індивідуальне навчально-дослідне завдання	8
6.4.	Форми та методи навчання	8
7.	Політика навчальної дисципліни	8
8.	Контрольні заходи результатів навчання	9
8.1.	Поточний контроль	9
8.2.	Підсумковий контроль	10
9.	Критерії й засоби оцінювання рівня знань і умінь студентів із дисципліни	14
10	Рекомендована література	16

1. Відомості про розробників і науково-педагогічних працівників, які викладають навчальну дисципліну:

Назва дисципліни	Методика навчання української мови у вищій школі
Викладач (-і)	<i>Радіонова Тетяна Михайлівна</i> , кандидат філологічних наук, доцент
Контактний телефон	+38(050) 597-28-89
E-mail	t.radionova@forlan.org.ua
Локація курсу в корпоративному середовищі	Ресурсний центр (аудиторія № 315, навчальний корпус № 2); блог кафедри української філології URL: https://kukrphilology.blogspot.com/p/blog-page_4.html
Формат курсу	Очний (offline)
Консультації	Очні консультації: в день проведення лекцій/семинарських занять (за попередньою домовленістю). Усі запитання можна надсилати на адреси електронної пошти, зазначені в силабусі.

2. Мета, завдання, передумови вивчення навчальної дисципліни

Курс методики навчання української мови у закладах вищої освіти відіграє важливу роль у системі підготовки магістрантів-філологів у педагогічному вищому навчальному закладі, допомагає їм активніше сприймати курс сучасної української літературної мови, озброює необхідними знаннями як майбутнього викладача.

Структура і зміст курсу визначаються метою і завданнями вищої школи у XXI столітті, згідно з якими сучасний викладач мови постає не як урокодавець, запрограмований усією освітньою системою, а як майстер-дослідник, який поєднує в собі риси лінгвіста, філософа, естета і культуролога, психолога і педагога. Зміщення акцентів сучасної освітньої парадигми в бік гуманізації та саморозвитку особистості визначає основну мету навчального процесу ВНЗ – пробудити в людині творця, розвинути закладений творчий потенціал і сформуванню потребу в подальшому самопізнанні, саморозвитку й самовдосконаленні. З огляду на це особливого значення набуває формування нового типу взаємовідносин між викладачем і студентом, підготовка студента до самостійного творчого пошуку.

Удосконалення викладання української мови у вищих навчальних закладах передбачає визначення системних зв'язків вузівського курсу української мови на різних етапах мовної освіти, виховання самосвідомості й самостійності, розвиток уяви й почуття прекрасного, формування творчого підходу до викладання тощо.

Метою викладання навчальної дисципліни є формування в магістрантів фахових компетентностей, важливих для викладача вищої школи, зокрема, предметно-методичних (знання особливостей навчання української мови у різних типах закладів вищої освіти), процедурних (доцільна послідовність дій усіх учасників навчального процесу - викладача та студентів), професійно-методичних (уміння обирати й застосовувати різноманітні навчальні методи, форми, прийоми, засоби для навчання видів мовленнєвої діяльності).

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є:

- ознайомлення зі змістом освіти в закладах вищої освіти різного профілю і завданнями сучасної мовної освіти в Україні;
- формування умінь планування навчально-виховного процесу у закладах вищої освіти та створення програмно-методичного забезпечення курсів української мови;
- систематизація та поглиблення знань з дидактики в проекції їх на особливості роботи викладача української мови;
- формування умінь організації та проведення лекційних, практичних і семінарських занять з української мови, передбачених спеціалізацією магістра;
- навчання раціональній і науково обґрунтованій організації самостійної роботи студентів;
- формування умінь коректного діагностування навчальних досягнень студентів з використанням рейтингової системи;

- оволодіння практичними навичками організації саморозвитку викладача української мови.

Міждисциплінарні зв'язки із фаховими дисциплінами: «Сучасна українська літературна мова», «Стилістика української мови», «Основи риторики та культури мови», «Методика навчання української мови у закладах загальної середньої освіти», які вже вивчалися здобувачами на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти, а також дисциплінами «Педагогіка та психологія вищої школи», «Комунікативні стратегії (українська мова)», «Педагогічна лінгвістика», що вивчаються паралельно.

3. Предметні компетентності та результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти **компетентностей і програмних результатів** навчання відповідно до освітньої програми спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література), а саме:

Загальні компетентності:

- здатність аналізувати та оцінювати сучасні наукові досягнення в галузі лінгводидактики;
- здатність до використання здоров'язбережувальних методик і технологій на основі екологічної свідомості;
- здатність здійснювати пошук, оброблення, систематизацію, контекстуалізацію та інтерпретацію необхідної інформації з різних джерел, а також генерувати нові ідеї для вирішення професійних завдань;
- здатність працювати у професійній та/або науковій групі, дотримуючись етичних норм професійної діяльності та академічної доброчесності
- здатність до адаптації та дії в нових ситуаціях, до реалізації ефективних стратегій існування людини в суспільстві.

Фахові компетентності:

- здатність проектувати ефективні методики навчання української мови із врахуванням набутих базових знань з теорії сучасної лінгвідидактики;
- здатність визначати стан відповідного освітнього середовища, індивідуальні особливості його учасників і можливості удосконалення власної педагогічної діяльності;
- здатність доречно використовувати мовні засоби та мовленнєві структури в різних типах дискурсу, зокрема у педагогічному;
- здатність обирати ефективні комунікативні стратегії для вирішення педагогічних завдань;
- здатність забезпечити освітній процес відповідною навчально-методичною документацією, програмами, планами та інноваційними проектами.
- здатність спланувати й організувати власний професійний розвиток.

Програмні результати навчання:

- розуміє зміст базових понять лінгводидактики, характеризує засади і принципи сучасних методик формування різних видів мовленнєвої діяльності;

- знає про особливості навчання української мови у різних типах закладів вищої освіти;
- обізнаний із особливостями організації модульно-рейтингової системи навчання, специфікою підготовки й проведення лекційних, семінарських, практичних, лабораторних занять з лінгвістичних дисциплін,
- уміє добирати дидактичний матеріал, навчально-методичну, наукову, довідкову літературу із врахуванням теми, мети навчального заняття, складності і значущості навчального матеріалу;
- визначає доцільну послідовність дій усіх учасників навчального процесу,
- обирає й застосовує різноманітні навчальні методи, форми, прийоми, засоби, що сприятимуть реалізації певного педагогічного завдання;
- визначає зміст, обсяг лінгвістичного матеріалу, необхідний для формування конкретних мовленнєвих умінь;
- обізнаний із сучасними формами і засобами діагностики якості засвоєння навчального матеріалу, прийомами корегування результатів навчання;
- може поінформувати про форми самостійної, індивідуальної, науково-дослідної, виховної роботи з лінгвістичних дисциплін;
- реалізує рівень мовної та мовленнєвої компетентностей, достатній для забезпечення успішного спілкування в педагогічній діяльності;
- орієнтується в інформаційних та Internet джерелах, використовує бібліотечні фонди, критично ставиться до отриманої інформації, усвідомлює цінність суб'єктивної позиції в інформаційному просторі, володіє навичками роботи з офісною технікою;
- створює й оцінює різні види наочності, зокрема комп'ютерні, аудіовізуальні;
- знає про прийоми стимулювання студентів до систематичної самостійної і дослідницької діяльності;
- дотримується правил академічної доброчесності,
- уміє аналізувати результати власної практичної діяльності з метою вдосконалення педагогічної майстерності;
- обізнаний з правилами безконфліктного спілкування з різними учасниками педагогічного процесу.

4. Місце навчальної дисципліни в структурі освітньої програми:

Навчальна дисципліна «Методика навчання української мови у вищій школі» належить до обов'язкових дисциплін циклу професійної підготовки.

5. Опис навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання

Кількість кредитів–4	Галузь знань 01 «Освіта/Педагогіка»	обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність 014 Середня освіта (Українська мова і література)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		1-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		2-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи здобувача – 4,7	Освітньо-кваліфікаційний рівень: другий ступінь освіти: магістр	Лекції	
		12 год.	
		Практичні, семінарські	
		12 год.	
		Лабораторні	
		12 год.	год.
		Самостійна робота	
		84 год.	
Індивідуальні завдання			
Вид контролю: екзамен			

6. Обсяг, методики і технології викладання дисципліни:

6.1. Анотація програми навчальної дисципліни

Тема 1. Перспективи розвитку мовної освіти у закладах вищої освіти.

Світові тенденції розвитку мовної освіти. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти в політичному та освітньому контекстах. Завдання сучасної мовної освіти в Україні. Стандарти вищої освіти: державні, галузеві, вищого навчального закладу. Основні документи в галузі навчання української мови.

Тема 2. Професіограма сучасного викладача української мови. Лінгводидактичні компетентності як основа професійно-педагогічної діяльності майбутніх викладачів-філологів.

Тема 3. Управління навчальною діяльністю та її методичне забезпечення в умовах модульно-рейтингової системи навчання.

Особливості навчання української мови у ЗВО гуманітарного і технічного профілю. Специфіка формування мовно-комунікативної компетентності фахівця з вищою освітою (викладача-філолога, інженера). Організаційні форми навчання мови у вищій школі. Основні критерії для визначення видів навчальних занять: цілі навчання української мови; етапи навчального процесу, типи вправ. Методи і прийоми навчання української мови. Засоби активізації навчальної діяльності. Інтерактивні методи навчання професійного мовлення. Навчально-методичний комплекс дисципліни (проекування, оформлення, реалізація).

Тема 4. Контроль та система оцінювання навчальних досягнень студентів у процесі навчання української мови. Модульно-рейтингова система оцінювання. Критерії оцінювання навчальних досягнень.

Тема 5. Інформаційні технології для формування професійно-орієнтованої україномовної компетенції.

Тема 6. Управління самостійною роботою та навчально-творчою діяльністю студентів. Мовний портфель як засіб організації саморозвитку фахівця. Шляхи подальшого професійного самовдосконалення: опрацювання наукової літератури з методики викладання мови та суміжних дисциплін, спостереження за навчально-виховним процесом, вивчення й узагальнення передового досвіду, педагогічний експеримент тощо.

6.2. Основні модулі навчальної дисципліни

№ п/п	Модуль /назва	Всього годин	Аудиторні заняття				Самостійна робота
			Лекції	Практичні	Семінари	Лабораторні	
1	<i>Змістовий модуль 1.</i>	120	12	12		12	84
Усього годин		120	12	12		12	84

6.3. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

1. Скласти анотацію однієї з наукових публікацій 2018 р. з питань удосконалення мовної освіти у вищій школі (за вибором).
2. Підготувати реферативний огляд 3-4 наукових публікацій за темами:
Електронна лінгводидактика.
Специфіка підготовки й проведення контактних навчальних занять.
Дидактичні ігри в системі управління навчально-творчою діяльністю студентів.
Фрейми педагогічного дискурсу.
3. Написати есе на тему: «Самостійна робота, яку хочеться виконувати».
4. Підготувати презентацію на тему «Завдання сучасної мовної освіти в Україні».

6.4. Форми та методи навчання

Для визначення рівня засвоєння здобувачами вищої освіти навчального матеріалу навчальним планом передбачені такі **форми навчання**:
1) практичні заняття, що передбачають виконання повного та часткового лінгвістичного аналізу мовних одиниць різних рівнів; 2) консультації, мета яких – допомоги студентам у виконанні творчих робіт, роз'яснення окремих розділів теоретичного матеріалу, відпрацювання студентами пропущених занять.

Методи навчання. За джерелом передавання та сприймання навчальної інформації – словесні, наочні.

За характером пізнавальної діяльності здобувачів – пояснювально-ілюстративний, пошуковий, дослідницький.

З точки зору цілісного підходу до діяльності у процесі навчання – методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: стимулювання й мотивація учіння, контролю, самоконтролю, взаємоконтролю і корекції, самокорекції, взаємокорекції в навчанні.

7. Політика навчальної дисципліни

Політика навчальної дисципліни «Методика навчання української мови у вищій школі» заснована на політиці Горлівського інституту іноземних мов ДВНЗ ДДПУ.

Горлівський інститут іноземних мов ДВНЗ ДДПУ є вільним і автономним центром освіти, що покликаний давати адекватні відповіді на виклики сучасності, плекати й оберігати духовну свободу людини, що робить її спроможною діяти згідно з власним сумлінням; її громадянську свободу, яка є основою формування суспільно відповідальної особистості, та академічну свободу і добросесність, що є головними рушійними чинниками наукового поступу. Внутрішня атмосфера інституту будується на засадах відкритості, прозорості, гостинності, повазі до особистості.

Вивчення навчальної дисципліни «Методика навчання української мови у вищій школі» потребує: підготовки до практичних занять; виконання індивідуально-дослідного завдання згідно з навчальним планом; опрацювання рекомендованої основної та додаткової літератури.

Підготовка та участь у практичних заняттях передбачає: ознайомлення з програмою навчальної дисципліни та планами практичних занять; вивчення теоретичного матеріалу; виконання завдань, запропонованих для самостійного опрацювання.

Результатом підготовки до заняття має бути здобуття вмій та навичок лінгвістичного аналізу певних мовних одиниць.

Відповідь здобувача повинна демонструвати ознаки самостійності виконання поставлених завдань, відсутність ознак повторюваності та плагіату.

Присутність здобувачів вищої освіти на практичних заняттях є обов'язковою. Пропущені з поважних причин заняття мають бути відпрацьовані.

Здобувач вищої освіти повинен дотримувати навчально-академічної етики та графіка навчального процесу; бути зваженим, уважним.

8. Контрольні заходи результатів навчання

Загальна оцінка з навчальної дисципліни складається із суми балів за контрольні точки та контрольні роботи змістових модулів, набраних

упродовж навчального семестру (60%), та результатів складання іспиту (40%).

8.1. Поточний контроль

ГРАФІК поточного контролю

Кількість КТ – 2	Кількість КРЗМ – 1
Коефіцієнт КТ – 0,3	Коефіцієнт КРЗМ – 0,4

№	Вид контролю	Форма контролю	Термін проведення
1	КТ 1	Індивідуальні практичні завдання	СЗ №2
2.	КТ 2	Перевірка самостійної роботи	СЗ №3
3.	КРЗМ 1	Тести	ЛЗ № 5

КТ – контрольна точка;

КРЗМ – контрольна робота змістового модуля.

8.2. Підсумковий контроль

Засобом оцінювання та методом демонстрування результатів навчання є іспит, який має засвідчити рівень сформованості лінгводидактичної компетенції магістрантів шляхом перевіряння знань з теорії, навичок застосування їх при вирішенні практичних завдань професійного характеру, а також умінь ефективного використання інформаційних джерел.

До складання іспиту з навчальної дисципліни допускаються здобувачі, які виконали всі оцінювані завдання контрольних точок, модульну контрольну роботу й набрали не менше 36 балів за навчальний семестр (60%).

Іспит проводиться у спеціально відведений навчальним розкладом час.

За структурою іспит - це письмова (проектна) й усна частини. У письмовій – здобувачі проектують навчальне заняття, темою якого є одне з питань, зазначених у змісті інформаційної підготовки до іспиту. При цьому магістрант має демонструвати вміння:

спроєкувати навчальне заняття (тип заняття – лекційне, семінарське, практичне, лабораторне – обирає сам здобувач), визначити його цілі, необхідний обсяг навчального матеріалу, обрати відповідні форми, методи і прийоми організації навчання, навчально-методичну, наукову, довідкову літературу, визначити форми і засоби діагностики якості засвоєння студентами навчального матеріалу і способи корегування результатів їхньої діяльності; запропонувати доцільні види наочності, рекомендувати завдання для самостійної роботи.

Усна частина іспиту – це коротка доповідь про результати виконання письмової (проектної) частини. При цьому магістрант має демонструвати:

- розуміння змісту базових понять лінгводидактики;
- здатність доречно використовувати мовні засоби та мовленнєві структури в педагогічному дискурсі.

Підсумкова оцінка за іспит з дисципліни складається з суми балів:

- 1) набраної за семестр - максимум - 100, помножений на коефіцієнт 0,6;
- 2) за письмову частину - максимум - 100, помножений на коефіцієнт 0,2;
- 3) за усну частину - максимум – 100, помножений на коефіцієнт 0,2.

Загальна сума балів за письмову та усну частину становить 100 балів відповідно до шкали оцінювання.

Зміст інформаційної підготовки до іспиту

1. Світові тенденції розвитку мовної освіти.
2. Завдання сучасної мовної освіти в Україні.
3. Стандарти вищої освіти: державні, галузеві, вищого навчального закладу.
4. Основні документи в галузі навчання української мови.
5. Особливості навчання української мови у ЗВО гуманітарного і технічного профілю.
6. Організаційні форми навчання мови у вищій школі.
7. Засади і принципи сучасних методик формування різних видів мовленнєвої діяльності.
8. Особливості різних форм навчальних занять у ЗВО: цілі навчання української мови; етапи навчального процесу, типи завдань.
9. Методи і прийоми навчання української мови.
10. Специфіка підготовки й проведення лекційних занять з лінгвістичних дисциплін.
11. Як надати ефективності семінарським, практичним, лабораторним заняттям з мови?
12. Засоби активізації навчальної діяльності.
13. Інтерактивні методи навчання професійного мовлення.
14. Інноваційні освітні технології навчання української мови у вищій школі.
15. Навчально-методичний комплекс дисципліни (проектування, оформлення, реалізація).
16. Правила добирання дидактичного матеріалу, навчально-методичної, наукової, довідкової літератури із врахуванням теми, мети навчального заняття, складності і значущості навчальної інформації.
17. Професіограма сучасного викладача української мови.
18. Правила академічної доброчесності.
19. Сучасні форми і засоби діагностики якості засвоєння студентами навчального матеріалу, прийоми корегування результатів їхньої навчальної діяльності.
20. Модульно-рейтингова система оцінювання навчальних досягнень студентів у процесі навчання української мови.
21. Вимоги щодо критеріїв оцінювання навчальних досягнень.

22. Методика рейтингового оцінювання. Модульний контроль (на прикладі ГПМ).

23. Самостійна робота студентів, основні її форми, рівні та шляхи активізації. Які умови слід створити у вищій школі, щоб самостійна робота студентів була ефективною?

24. Інформаційні технології та мультимедійні засоби навчання мови.

25. Формування дослідницької компетентності студентів-філологів у процесі вивчення мовознавчих і літературознавчих дисциплін

26. Розвиток творчого лінгвістичного мислення на заняттях з української мови та методики її викладання.

27. Сутність теорії поетапного формування творчого досвіду.

28. Дидактичні ігри в системі управління навчально-творчою діяльністю студентів.

29. Шляхи вдосконалення педагогічної майстерності.

30. Технології створення методичного архіву викладача-словесника.

9. Критерії й засоби оцінювання рівня знань і умінь здобувачів із дисципліни

Здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти одержує оцінку **відмінно (100)**, якщо він:

- має системні теоретичні знання з дисципліни,
- вільно володіє спеціальною термінологією,
- виявляє уміння сформулювати мету навчального заняття певного виду, визначити зміст й обсяг необхідного лінгвістичного матеріалу, дібрати дидактичний матеріал, джерела інформації відповідно до запланованої теми;
- аргументовано доводить власну думку про доцільні форми і засоби діагностики якості засвоєння студентами навчального матеріалу, прийоми корегування результатів їхньої навчальної діяльності, про форми самостійної, індивідуальної, науково-дослідної, виховної роботи з лінгвістичних дисциплін,
- виявляє науковий інтерес до дисципліни,
- самостійно здійснює дослідницьку й експериментальну діяльність у галузі лінгводидактики,
- безпомилково виконує письмове завдання в обсязі 100% за відведений час,
- демонструє високий рівень мовленнєвої культури.

Здобувач одержує оцінку **відмінно (95)**, якщо він:

- виявляє **глибоке розуміння** принципів і методів організації навчальної діяльності у вищій школі,
- уміє добирати дидактичний матеріал, навчально-методичну, наукову, довідкову літературу із врахуванням теми, мети навчального заняття, складності і значущості навчального матеріалу, визначає доцільну послідовність дій усіх учасників навчального процесу;

- ґрунтовно обізнаний із сучасними формами і засобами діагностики якості засвоєння студентами навчального матеріалу, прийомами корегування результатів їхньої навчальної діяльності, формами самостійної, індивідуальної, науково-дослідної, виховної роботи з лінгвістичних дисциплін;
- виявляє науковий інтерес до дисципліни, але не включається до експериментальної діяльності,
- володіє базовою термінологією лінгводидактики,
- безпомилково виконує письмове завдання в обсязі 90-95% за відведений час,
- демонструє досить високий рівень мовленнєвої культури.

Здобувач одержує оцінку **відмінно (90)**, якщо він:

- виявляє **глибоке розуміння** принципів і методів організації навчальної діяльності у вищій школі,
- уміє добирати дидактичний матеріал, навчально-методичну, наукову, довідкову літературу із врахуванням теми, мети навчального заняття, складності і значущості навчального матеріалу доцільну послідовність дій усіх учасників навчального процесу, здатний системно аналізувати педагогічні ситуації, допускаючи однак незначні помилки теоретичного й практичного характеру, які самостійно виправляє,
- виявляє науковий інтерес до дисципліни, але не включається до дослідницької діяльності,
- володіє базовою термінологією лінгводидактики,
- виконує письмове завдання в обсязі 90% за відведений час,
- демонструє достатній рівень мовленнєвої культури.

Здобувач вищої освіти одержує оцінку **добре (85)**, якщо він:

- виявляє **розуміння** принципів і методів організації навчальної діяльності у вищій школі,
- достатньо повно характеризує навчальні методи, форми, прийоми, засоби, що сприятимуть реалізації певного педагогічного завдання;
- відповідь аргументована, ілюстрована вдалими прикладами,
- володіє спеціальною термінологією, але допускає негрубі помилки теоретичного й практичного характеру,
- виконує письмове завдання в обсязі 80% за відведений час,
- рівень мовленнєвої культури достатній.

Здобувач вищої освіти одержує оцінку **добре (80)**, якщо він:

- виявляє **розуміння** принципів і методів організації навчальної діяльності у вищій школі,
- достатньо повно характеризує навчальні методи, форми, прийоми, засоби, що сприятимуть реалізації певного педагогічного завдання, але припускається помилок, вживаючи терміни ,
- виконує письмове завдання в обсязі 80% за відведений час,

- рівень мовленнєвої культури достатній, але допускаються незначні мовленнєві помилки.

Здобувач вищої освіти одержує оцінку **добре (75)**, якщо він:

- виявляє **розуміння** основних понять лінгводидактики, обізнаний із деякими принципами і методами організації навчальної діяльності у вищій школі,
- недостатньо повно характеризує особливості вивчення лінгвістичної дисципліни у закладах вищої освіти,
- демонструє вміння добирати дидактичний матеріал, довідкову літературу із врахуванням теми, мети навчального заняття, складності і значущості навчального матеріалу, проте не завжди точно визначає доцільну послідовність дій усіх учасників навчального процесу ,
- володіє спеціальною термінологією поверхово,
- виконує письмове завдання в обсязі понад 2/3 за відведений час,
- рівень мовленнєвої культури достатній, але допускаються незначні мовленнєві помилки.

Здобувач вищої освіти одержує оцінку **задовільно (70)**, якщо він:

- володіє інформацією про особливості організації навчальної діяльності студентів у ЗВО, спроможний із незначною сторонньою допомогою розв'язувати педагогічну ситуацію,
- виявляє **розуміння** основних понять лінгводидактики, розкриває їх взаємозв'язок, виявляючи **достатній** рівень сформованості аналітичного й синтетичного мислення,
- володіє спеціальною термінологією поверхово, допускає значну кількість помилок теоретичного й практичного характеру при визначенні мети, послідовності дій учасників навчального процесу,
- виконує письмове завдання в обсязі понад 2/3 за відведений час,
- рівень мовленнєвої культури достатній, але допускаються мовленнєві помилки.

Здобувач вищої освіти одержує оцінку **задовільно (65)**, якщо він

- **не в повному обсязі** характеризує особливості навчання української мови у різних типах закладів вищої освіти, **невпевнено** (зі сторонньою допомогою) обирає методи, форми, прийоми, засоби для навчання видів мовленнєвої діяльності,
- слабо володіє спеціальною термінологією, допускає значну кількість помилок теоретичного й практичного характеру при визначенні мети, послідовності дій учасників навчального процесу,
- виконує письмове завдання в обсязі понад 60% за відведений час,
- рівень мовленнєвої культури достатній, але наявні суттєві мовленнєві помилки.

Здобувач вищої освіти одержує оцінку **задовільно (60)**, якщо він

- не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом,
- має **недостатній** рівень сформованості умінь, важливих для проектування навчальної діяльності студентів: формулювання мети заняття певного типу, визначення обсягу необхідного лінгвістичного матеріалу тощо,
- мовлення відзначається недостатньою осмисленістю і логічністю, бідністю словника, значною кількістю фактичних помилок,
- виконує письмові завдання в обсязі понад 60% за відведений час,
- рівень мовленнєвої культури низький, допускаються значні мовленнєві помилки.

Здобувач вищої освіти одержує оцінку **незадовільно (55)**, якщо він

- не вміє вільно, логічно, аргументовано, чітко викладати відомості про принципи й методи навчання української мови у різних типах закладів вищої освіти, відповідь характеризується низьким рівнем усвідомлення,
- не вміє відзначити особливості підготовки навчально-методичного забезпечення лінгвістичних дисциплін у ЗВО,
- рівень мовленнєвої культури низький, допускаються значні мовленнєві помилки,
- виконує письмове завдання в обсязі понад 50% за відведений час,
- не володіє спеціальною термінологією.

Здобувач вищої освіти одержує оцінку **незадовільно (35 і менше)**, якщо він

- не вміє схарактеризувати особливості навчального процесу у ЗВО, припускається помилок теоретичного і практичного рівня,
- відповідь характеризується низьким рівнем усвідомлення,
- робить грубі фактичні помилки; не може навести приклади; допускає значну кількість мовленнєвих помилок,
- виконує письмове завдання в обсязі понад 30% за відведений час,
- не володіє спеціальною термінологією.

Шкала оцінювання рівня навчальних досягнень магістрантів, національна та ЄКТС:

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	Пояснення
	екзамен	залік		

90-100	Відмінно	зараховано	А	відмінне виконання лише з незначною (мінімальною 1-2) кількістю помилок
82-89	Добре		В	вище середнього рівня з кількома помилками
75-81			С	вище середнього рівня з кількома помилками
67-74	Задовільно		Д	непогано, але зі значною кількістю недоліків
60-66			Е	виконання задовольняє мінімальним критеріям
35-59	Незадовільно	не зараховано	FX	з можливістю повторного складання
1-34			F	з обов'язковим повторним курсом

10. Рекомендована література

Основна

1. Гончаров С. М. Інтерактивні технології навчання в кредитно-модульній системі організації навчального процесу: навч.-метод. посіб. / Станіслав Михайлович Гончаров. Рівне : НУВГП, 2006. 172 с.
2. Дороз В.Ф. Методика викладання української мови у вищій школі: навч. пос. К.: Центр учбової літератури, 2008. 176 с.
3. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. укр. вид. С. Ю. Ніколаєва. К.: Ленвіт, 2003. 273 с.
4. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід: метод. посіб. / авт.-уклад. О. І. Пометун, Л. В. Пироженко. К.: А.П.Н., 2002. 136 с.
5. Князян М. О. Самостійно-дослідницька діяльність майбутнього педагога: структура, функції, засоби активізації: навч. посіб. / Маріанна Олексіївна Князян. Ізмаїл: Сміл, 2006. 136 с.
6. Коротєєва-Камінська В. О. Викладання української мови та українознавства у вищих навчальних закладах (історичний аспект): Навчальний посібник / В. О. Коротєєва-Камінська. К.: «Професіонал», 2006. 304 с.
7. Маленицька О. А. Методика викладання української мови в середній і вищій школі: тестові завдання: навчально-методичний посібник для

студентів вищих навчальних закладів / О. А. Маленицька. Луцьк: Вежа-Друк, 2014. 280 с.

Додаткова

1. Бадер В. І. Електронна лінгводидактика: стан і перспективи [Електронний ресурс] / В. І. Бадер // Education and Pedagogical Sciences» («Освіта та педагогічна наука»). Луганськ, 2012. № 2 (151). С. 34 – 43. Режим доступу до журн.: <http://299 pedagogicaljournal.luguniv.edu.ua/archive/2012/N2/index.htm> (дата запиту: 22.11.2018).
2. Габидуллина А. Р. Педагогическая лингвистика: учеб. пособие для студентов высш. учеб. заведений / Алла Рашатовна Габидуллина. Горловка: Изд-во ГГПИИЯ, 2011. 209 с.
3. Глузман А. В. Инновационные технологии обучения в системе университетского педагогического образования [Електронний ресурс] : материалы X междунар. науч.-практ. конф. по инновационной деятельности / А. В. Глузман // Проблемы и перспективы инновационного развития экономики. – Киев – Симферополь – Алушта, 2005. Режим доступу: http:// www.iee.org.ua/files/conf/conf_article39.pdf (дата запиту: 22.11.2018).
4. Глуховцева К. Д. Засади вивчення державної мови у вищих навчальних закладах / К. Д. Глуховцева // Вісн. Луган. нац. ун-ту імені Тараса Шевченка : Педагогічні науки. 2012. № 22. С. 175 – 181.
5. Горіна Ж. Д. Лінгвокреативність у мовленнєвій репрезентації елітарної мовної особистості / Ж. Д. Горіна // Вісн. Луган. нац. пед. ун-ту імені Тараса Шевченка: Педагогічні науки. 2011. № 15 (226). С. 94 – 102.
6. Караман С. О. Упровадження педагогічних інновацій у теорію і практику професійної підготовки вчителя-словесника / С. О. Караман // Вісн. Львів. ун-ту: Сер. філологічна. Л.: Вид. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. Вип. 50. С. 87 – 97.
7. Компанцева Л. Ф. Интернет-лингвистика: когнитивно-прагматический и лингвокультурологический подходы: монография / Лариса Феликсовна Компанцева. Луганск: Знание, 2008. 528 с.
8. Любашенко О. В. Лінгводидактичні стратегії: проектування процесу навчання української мови у вищій школі: монографія / Олеся Вадимівна Любашенко – Ніжин: Аспект-Поліграф, 2007. – 296 с.
9. Нікітіна А. В. Комп'ютерні засоби створення лінгводидактичного архіву майбутнього вчителя-словесника [Електронний ресурс] / А. В. Нікітіна // Наук. вісн. Донбасу. 2009. № 2(8). Режим доступу до журн.:

- http://alma-mater.luguniv.edu.ua/magazines/elect_v/NN8/09navamv.pdf
(дата запиту: 22.11.2018).
10. Нікітіна А. В. Моніторинг опанування акустичного рівня педагогічного дискурсу студентами-філологами / А. В. Нікітіна // Вісн. Луган. нац. ун-ту імені Тараса Шевченка : Педагогічні науки. 2008. № 37 (146). С. 175 – 180.
  11. Нікітіна А. В. Мультимедійні засоби навчання української мови в педагогічному дискурсі / А. В. Нікітіна // Вісн. Луган. нац. ун-ту імені Тараса Шевченка: Педагогічні науки. 2008. № 21 (160). С. 217 – 222.
  12. Нікітіна А. В. Ознайомлення студентів-філологів з основними поняттями педагогічного дискурсу [Електронний ресурс] / А. В. Нікітіна // Наук. вісн. Донбасу. 2010. № 1(10). Режим доступу до журн.: http://alma-mater.luguniv.edu.ua/magazines/elect_v/NN10/10yovspd.pdf
(дата запиту: 22.11.2018)
  13. Нікітіна А.В. Педагогічний дискурс учителя-словесника: монографія. К.: Ленвіт, 2013. 338 с.
  14. Пентилюк М. І. Актуальні проблеми сучасної лінгводидактики: зб. ст. / Марія Іванівна Пентилюк. К.: Ленвіт, 2011. 256 с.
  15. Симоненко Т. Організація науково-дослідницької роботи майбутніх учителів-словесників у вищих навчальних закладах / Т. Симоненко // Вісн. Луган. нац. ун-ту імені Тараса Шевченка: Педагогічні науки. 2010. № 22 (209). Ч. I. С. 79 – 85.
  16. Синельникова Л. Н. Комплекс професійних компетенцій у проекції на особистість філолога ХХІ століття / Л. Н. Синельникова // Освіта Донбасу. № 1 (144). 2011. С. 109 – 117.
  17. Сікорський П. І. Кредитно-модульна технологія навчання: навч. посіб. / Петро Іванович Сікорський К.: Європ. ун-т, 2004. 127 с
  18. Степашко В. О. Адаптивне управління науково-дослідною діяльністю студентів [Електронний ресурс] / В. О. Степашко // Education and Pedagogical Sciences» («Освіта та педагогічна наука»). Луганськ, 2014. № 1 (162). С. 32 – 37. Режим доступу до журн.: <http://299pedagogicaljournal.luguniv.edu.ua/archive/2014/N1/index.htm> (дата запиту: 22.11.2018).

Інформаційні ресурси

<http://www.twirpx.com/files/pedagogics/methodics/literature/foreign/>
<http://www.ukr-in-school.edu-ua.net>
<http://ukrmetod.at.ua/>

